

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРМЕДІАЛЬНОГО АНАЛІЗУ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ НА УРОКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ У ЗСЗО

Овдійчук Л. М.

кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач,
професор кафедри української мови та літератури
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені академіка Степана Дем'янчука»
ORCID ID: 0000-0002-0268-5969

У статті теоретично обґрунтовано специфіку застосування інтермедіального підходу в освітньому процесі та репрезентовано методіку його реалізації на уроках літератури у закладах загальної середньої освіти. Авторка розглядає інтермедіальний аналіз як ефективний інструмент зіставлення літературного тексту та його екранізації (кінофільму чи анімаційної версії), що дозволяє учням глибше усвідомити особливості художнього образу, жанрової природи та засобів мистецької репрезентації. У роботі окреслено умови проведення компаративного аналізу на етапі узагальнення вивчення художнього твору. Акцентовано на необхідності попереднього перегляду екранізації всіма учнями для якісного зіставлення. Значну увагу приділено формуванню базових знань із кінематографічної термінології (сценарій, кадр, сцена, монтаж, ракурс, план, світло, музичний супровід тощо), що забезпечує усвідомлене порівняння літературних і кінематографічних засобів. У статті наведено приклади інтермедіального аналізу: зіставлення роману Діани Вінн Джонс «Мандрівний замок Хаула» та аніме Г. Міядзакі, повісті Джозефа Конрада «Серце п'тьми» та фільму Ф. Кополлі «Апокаліпсис сьогодні», а також інтерпретації поезії у музичному мистецтві (твори Р. Бернса, Ф. Шіллера, Р. Кіплінга). Як приклад запропоновано інтермедіальний аналіз поезії Р. Кіплінга «Якщо...» та рок-балади Тараса В'єнца. Порівняння мистецьких творів здійснюється за універсальними аспектами: форма подачі, наратив, персонажі, хронотоп, емоційний вплив, символіка, сприйняття та уява читача/глядача. Акцентовано, що інтермедіальний аналіз сприяє розвитку критичного мислення, творчих здібностей, культурної компетентності та підвищує мотивацію до навчання здобувачів освіти, водночас вимагаючи від учителя міждисциплінарної підготовки.

Ключові слова. Інтермедіальний аналіз, художній твір, екранізація, музичний твір, методичний інструментарій, графічний систематизатор, критичне мислення, культурна компетентність.

Ovdiichuk L. M. Features of intermedial analysis of literary works in foreign literature classes of general secondary education institutions

The article theoretically substantiates the specifics of the use of the intermedia approach in the educational process and presents the methodology for its implementation in foreign literature lessons in secondary education institutions. The author considers intermedia analysis as an effective tool for comparing a literary text with works of various types of art, which allows students to more deeply understand the features of the artistic image, genre nature and means of artistic representation. The work outlines the main condition for successful comparative analysis at the stage of generalizing the study of a work of art - the presence of appropriate methodological tools (graphic systematizers (tables) with appropriate content and form-forming components). Considerable attention is paid to the formation of basic knowledge of cinematographic terminology (script, frame, scene, montage, angle, plan, light, musical accompaniment, etc.), which ensures a conscious and effective comparison of literary and cinematic means. The article provides examples of intermedial analysis: a comparison of Diana Wynne Jones' novel «Howl's Moving Castle» and G. Miyazaki's anime, Joseph Conrad's novel «Heart of Darkness» and F. Coppola's film «Apocalypse Now», as well as the interpretation of poetry in musical art (works by R. Burns, F. Schiller, R. Kipling). As an example, an intermedial analysis of R. Kipling's poetry «If ...» and Taras Vienz's rock ballad are proposed. The comparison of works of art is carried out according to universal aspects: according to universal aspects: theme and idea, form of presentation, narrative, characters, chronotope, emotional impact, symbolism, perception, imagination of the reader/viewer. It is emphasized that intermedia analysis contributes to the development of critical thinking, creative interpretive abilities, cultural competence,

and increases the motivation for learning of students, while requiring interdisciplinary training from the teacher.

Keywords: *Intermedia analysis, artistic work, film adaptation, musical work, methodological tools, graphic systematizer, critical thinking, cultural competence.*

Вступ. У сучасній гуманітарній освіті інтермедіальний аналіз художнього твору набуває дедалі більшої актуальності та є одним із ефективних методів інтеграції знань і міждисциплінарного мислення. Він передбачає взаємодію літератури з іншими видами мистецтва – живописом, музикою, кіно, театром, що дозволяє не лише глибше зрозуміти текст, а й сформуванню у здобувачів освіти цілісне уявлення про культурний простір. Інтермедіальність відкриває нові можливості для розвитку критичного мислення, творчої уяви та міждисциплінарних компетентностей. Інтегрування літератури з іншими видами мистецтва формує багатовимірне системне мислення та культурну компетентність. У літературознавстві поняття «інтермедіальність» розглядається як міжмистецький діалог, у якому художній текст співвідноситься з музикою, живописом, театром, кіно та сучасними цифровими медіа.

Теоретичні засади інтермедіального аналізу були розроблені такими зарубіжними дослідниками: Т. Адорно, Т. Анц, В. Берхарт, С. Браун (Bruhn), Р. Вагнер, А. Гансен-Льове (Aage A. Hansen-Löve), Л. Елестрьом М. Маклюен, І. Раєвські(і) (I. Rajewsky), Г. Ріплл, С. Шер, Є. Шретер), які визначили інтермедіальність як систему зв'язків між семіотичними кодами різних мистецтв та окреслили типи інтермедійних поєднань. [10, 11, 12] В українському літературознавстві ця проблематика у фокусі уваги Т. Бовсунівської, Г. Клочка, С. Маценки, М. Наєнка, Д. Наливайка, Н. Науменко, О. Попової, В. Просалової, О. Рисака, Е. Циховської, які акцентують на різних аспектах інтермедіальності. Зокрема, визначають інтермедіальність як методологію [4], як явище мистецтва та метод аналізу [8], як спосіб кореляції мистецьких явищ, коли літературний твір містить елементи, транспоновані з інших видів мистецтва та як екфразис (опис творів мистецтва у літературі) [1]. Методичні аспекти з означеної проблеми частково опрацьовували

Н. Грицак та М. Ягнич, Л. Загородня, С. Ушневич. Їхні дослідження стали підґрунтям для розуміння інтермедіального аналізу як сучасного методу вивчення взаємодії літератури з іншими видами мистецтва, зокрема кінематографом та анімацією. В. Слюзко розкрила методичну проблему застосування інтермедіального аналізу як методу вивчення художніх творів майбутніми учителями літератури. [9] На сьогодні цілісного дослідження з проблеми інтермедіального аналізу в контексті літературної освіти на сьогодні немає.

Мета статті – теоретично обґрунтувати особливості інтермедіального аналізу художнього твору у закладах освіти та репрезентувати методіку застосування цього методу на уроках зарубіжної літератури у ЗЗСО.

Методи та методики дослідження. У процесі дослідження застосовано теоретичні методи: аналіз і синтез літературознавчих та психолого-педагогічних джерел для обґрунтування теоретичних засад роботи, класифікацію й узагальнення для уточнення ключових понять дослідження «інтермедіальний аналіз»; «медіатекст»; спостереження за освітнім процесом, апробація інтермедіального аналізу художнього твору на заняттях у закладах загальної середньої освіти. .

Результати та дискусії. У Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти в освітній галузі «Мова і література» акцентовано на необхідності формування знань «про специфіку художньої літератури як виду мистецтва, розвиток умінь і навичок учнів сприймати, аналізувати та інтерпретувати літературний твір у літературному та культурному контексті, взаємозв'язку з іншими видами мистецтва» [2, 38]. На реалізацію цього завдання спрямовані емоційно-ціннісна, літературознавча, загальнокультурна та інтермедіальна складові літературного компонента. Тому є важливим застосування інтермедіального аналізу художнього твору, який формує критичне мислення, навички аналізу й інтерпретації літературних

текстів, уміння проводити паралелі між текстом художньої літератури та медіатекстом, співвідносити їх із своїм життєвим досвідом, а також розвиває здатність виявляти особисті почуття й враження у слові (усно, письмово), у медіаформаті.

Модельна навчальна програма із зарубіжної літератури для 5–9 класів, розроблена колективом під керівництвом О. Ніколенко, враховує доцільність використання елементів компаративістики, зокрема, «порівняння художніх текстів і медіатекстів (наприклад, кінофільмів, мультфільмів за прочитаними творами тощо), літературних творів і творів інших видів мистецтва. [5., с. 13], У цій програмі до кожного розділу запропоновано рубрики, зосібна й ті, що враховують культурний контекст та медіапростір: Література і культура (ЛК), Медіатекст (МТ).

Аналіз програми виявив, що автори пропонують культурний контекст до кожного жанрово-тематичного розділу програми: утілення сюжетів творів зарубіжних письменників у різних видах мистецтва (живопис, музика, кіно, театр, мультиплікація та ін.), інформацію про пам'ятники письменникам та їхнім героям; про специфіку розуміння краси в різних культурах, а також про культуру як «текст» і «сукупність текстів»: науково-популярні статті та фільми про розвиток літератури і культури, про видатних літературознавців і українських перекладачів;

Рубрика «Медіатекст» (МТ) репрезентує насамперед фільмографію: художні твори в мультиплікації, кіно, а також виступи, інтерв'ю, пости тощо сучасних українських та зарубіжних письменників про літературу й читання; використання художніх образів у державних символах різних країн, у різних видах мистецтва; документальні фільми, науково-популярні тексти, спогади про представників української перекладацької школи. Окрім того, передбачено ознайомлення з бібліотеками в медіапросторі, зроблено акцент на популяризації читання. [5] У підручниках, які укладені відповідно до модельної навчальної програми, наявні кюаркоди, які надають доступ до мультимедійного контенту.

Такий змістовий потенціал потребує чітких методологічних підходів для здійснення інтермедіального аналізу художніх творів у ЗЗСО:

– **Порівняльний підхід** уможливорює зіставлення змісту (тема, ідея, проблематика) та форми (композиція, сюжет, художні засоби) у літературі та інших видах мистецтва (живопис, музика, театр, кіно, хореографія). Такий підхід застосовується під час роботи з художніми творами різними за родами і жанрами: програмові епічні твори (міфи, казки, романи, повісті, новели, оповідання) практично всі екранізовані, рідше – інсценізовані (кінофільми, аніме), драматичні твори відомі у варіанті театральних дійств (драма, опера, балет, перфоманс), ліричні твори покладені на музику. Наявні репродукції картин, ілюстрацій до творів, що теж потребує зіставлення.

– **Семіотичний підхід** як аналіз знакових систем, що функціонують у тексті та візуальних/аудіальних формах, доречний під час аналізу художніх творів та їх інтерпретацій тоді, коли є потреба розшифрування багаторівневих знакових систем у новому культурному контексті.

– **Культурологічний підхід** дозволяє розглядати твір як частину ширшого культурного контексту, що означає відтворити «дух часу», коли твір був написаний та проаналізувати його сприйняття тепер, у контексті сучасних подій.

У цій статті на прикладах програмових художніх творів продемонстровано усі варіанти підходів, оскільки на практиці вони взаємодіють між собою.

Інтермедіальний аналіз художнього твору та кінофільму чи мультиплікації представлені в авторській статті [6] та у магістерському дослідженні під керівництвом авторки статті [7]. Для проведення компаративного аналізу літературного тексту та екранізації необхідні певні умови. Методика вивчення художнього твору передбачає такі етапи: підготовка до сприйняття, читання, елементи аналізу чи аналіз твору, підсумки й узагальнення та творчі роботи. Для успішної роботи на уроці, де буде реалізовано підсумковий етап вивчення літературного твору, необхідно аби всі учні переглянули екранізацію, оскільки на уроці відбуватиметься зіставлення за певними аспектами. Звісно, для засвоєння необхідних знань про специфіку цього виду мистецтва та формування умінь і навичок інтермедіаль-

ного аналізу необхідно ознайомити учнів/учениць зі **словником кінематографічних термінів**.

Ключові поняття: екранізація, сценарій, кадр, сцена; **професійний склад творців у кінематографі:** режисер, звукорежисер, сценарист, актор, каскадер, озвучувач (актор дубляжу), оператор, художник-постановник, – учні засвоюють у процесі роботи на уроках, коли відбувається зіставлення оригіналу та його кіно- або мультиверсії. **Технічні терміни:** ракурс, план, крупний план, монтаж, довгий кадр, світло, музичний супровід тощо, – необхідні тоді, коли опрацьовуємо акторські роботи, хронотоп (екстер'єри та інтер'єри), ключові сюжетні моменти екранізації, оскільки це художні засоби кінематографіа.

Назви екранізацій подані у рубриці «Фільмографія», тому учитель/вчителька обирає зі списку фільм чи аніме для перегляду учнями.

Які аспекти будуть зіставлятися, залежить від жанру та стилю твору, проте універсальний перелік такий: форма подачі, наратив, персонажі, простір і час, емоційний вплив, символіка, сприйняття, уява глядача/читача. Проте треба зважати, що, наприклад, у фен-

тезі, фантастичних та історичних творах важливим елементом, а то й рушієм сюжету, є хронотоп, водночас як у творах реалістичного характеру час і місце не є визначальними.

Приклад компаративного аналізу роману Діани Вінн Джонс «Мандрівний замок Хаула» та однойменного аніме японського режисера Гаяго Міядзакі подано в магістерській роботі О. Поляк (наук. кер. Л. Овдійчук). [7] Важливим методичним інструментарієм на уроці є графічні систематизатори (таблиці) [7, С. 60–62], які відображають порівнювані аспекти творів мистецтва на рівні змісту і форми: тема, проблеми, жанр, композиція та хронотоп. Фрагмент графічного систематизатора (Табл. 1) демонструє уже інтермедіальний готовий продукт із записами.

Як видно з таблиці, тема та проблеми у творах спільні, простір та час, де відбуваються події в романі та аніме, також ідентичні, тобто режисер не відступив від першоджерела, але засоби зображення різні. Для того, щоб порівняти хронотоп і визначити його сюжето- та жанротворчу роль, необхідно прочитати уривки з тексту та представити кадри з фільму. Одним із ключових топосів є замок. У романі він описаний словесно, в аніме він

Таблиця 1

Порівняльна характеристика роману й аніме (фрагмент)

Порівнювані аспекти	«Мандрівний замок Хаула», роман «Мандрівний замок Хаула», аніме	«Мандрівний замок Хаула», аніме
Тема	Пошуки себе і свого місця у цьому світі.	
Проблеми	Морально-етичні: значення кохання, сім'я, друзів у людському житті; філософські (сене життя, світогляд, добро і зло та їхнє втілення).	
Жанр	Роман	Аніме
Хронотоп	Роман	Аніме
Простір, де відбуваються події	Країна Інгерія. Міста: Маркет-Чіппінг. Кінгсбері. Портхавен	
Засоби зображення	Описи	Візуалізація. Анімовані малюнки.
Замкнений простір (топос)	Мандрівний замок	
Інтер'єр, екстер'єр	Описи	Візуалізація. Анімовані малюнки.
Час	Реальний і фантастичний	
Засоби зображення	Описи, розповіді Зображення, переміщення	Зображення, переміщення

зображений на рухомому малюнку. Порівнюємо екстер'єр (зовнішній опис замку Хаула): «...з'явився високий чорнезний замок, із чотирьох високих шпильстих веж якого вилітали хмари чорнючого диму». «На вигляд замок був високий, прямовисний, важкий, бридкий – і справді лиховісний» [7, с. 95]. Аніме-малюнок замка схожий на велетенську залізну потворну химерну машину неправильних обрисів із різними надбудовами, на чотирьох курячих лапах, за допомогою яких він і мандрує (Рис. 1).

Таким чином відбувається порівняння усіх елементів, які виявляють особливості засобів зображення різних мистецтв. Це дозволяє простежити, як літературний опис і кінематографічна візуалізація формують різні уявлення про той самий об'єкт. У романі Діани Вінн Джонс екстер'єр замка постає як багатозначний символ: він описаний через деталі, що підкреслюють його мінливість, непостійність і магічну природу. Авторка використовує словесні образи, метафори та порівняння, які викликають у читача/читачки враження, почуття, збуджують уяву. В аніме Гаяго Міядзакі замок отримує матеріальну, майже відчутну форму. Засоби анімації дозволяють показати його рух, механічну складність та фантастичну архітектуру. Тут важливу роль відіграє колір, динаміка кадру та музичний супровід, що створюють емоційний ефект.

Отже, літературний текст апелює до внутрішньої уяви читача, залишаючи простір для інтерпретації, водночас як анімаційний фільм, навпаки, пропонує готовий зоровий образ, який вражає своєю деталізацією та художньою стилізацією.

У результаті порівняння можна побачити, що різні мистецтва не лише відтворюють один і той самий сюжетний елемент, а й формують різні способи його сприйняття: від інтелектуального осмислення до емоційно-візуального переживання.

Ще одним прикладом, який репрезентує авторську методику інтермедіального аналізу, є стаття, у якій проведено інтермедіальну студію повісті Джозефа Конрада «Серце п'їтьми» та кінострічки Френсіса Кополлі «Апокаліпсис сьогодні». [6] Основні структурні елементи художнього та кінематографічного творів: жанр, сюжет, головні персонажі, прототипи, наративи відображено у таблиці. [6. с. 45] Зіставлення дозволяє виявити багато спільного у цих творах мистецтва, хоча у творі Джозефа Конрада темою є колонізація Африки (Конго) європейцями, а у фільмі «Апокаліпсис сьогодні» – війна американців у В'єтнамі. У центрі уваги письменника і режисера – війна, людина, душа. Очевидна ідея, яка об'єднує повість і фільм: засудження «війни як антигуманного засобу вирішення політичних суперечок, у засудженні завойовницької

Рис. 1. Кадр із зображення екстер'єра замку із аніме Г. Міядзакі

політики сильних держав, показі внутрішнього конфлікту людини, яка зробила вибір на користь зла у моральному виборі між добром і злом, раціональним та ірраціональним, і спокусилася статусом Бога, у випробуванні душі людини в умовах війни, що «заглянула в себе і збожеволіла». [6, с. 46] Детально образ Курца, головного героя літературного та кінотвору, досліджено у статті за допомогою зіставного інструментарію. Проведена інтермедіальна студія виявила спільне у наративах, персонажах, сюжеті, хронотопі, ідеї, жанрі, означивши характерні відмінності у змісті, сюжеті, композиції та зображуваних засобах.

Аналіз екранізації у порівнянні з літературним першоджерелом має важливе значення для розуміння специфіки художнього твору та його інтерпретацій у різних видах мистецтва. Такий підхід виявляє особливості авторського задуму та способи його трансформації у візуальній культурі, дозволяє простежити різні стратегії образотворення, які застосовуються у словесному та кінематографічному мистецтві, розкриває культурний контекст, оскільки екранізація часто відображає менталітет, національні традиції, естетику та світогляд режисера, що може відрізнятись від інтенцій письменника.

Важливо, що такий аналіз поглиблює інтерпретацію твору, збагачує і розширює діапазон літературознавчого і культурологічного аналізу, формує цілісне уявлення про багатогранність художнього образу.

Ще один важливий аспект інтермедіального аналізу пов'язаний з поезіями, інтерпретованими через музичне мистецтво. Очевидно, що є потреба звертатися до лірики у її сучасному музично-пісенному варіанті.

Зокрема, у ЗЗСО вивчаються вірші Р. Бернса «Моє серце в верховині» – музика і виконання сестер Тельнюк, Ф. Шіллера «Ода до радості» – музика Л. ван Бетховена, виконує Світлана Семак, Р. Кіплінга «Якщо» – рок-балада Тараса В'єнца тощо.

Пропоную інтермедіальний аналіз поезії Р. Кіплінга «Якщо» та рок-балади Тараса В'єнца із застосуванням семіотичного підходу. Український поет і музикант Тарас В'єнц здійснив авторський переклад українською мовою класичного твору Редьярда Кіплінга і створив музичну інтерпретацію. [3] Графічний систематизатор (Табл. 2) представляє інтермедіальний аналіз вірша і балади на різних семіотичних рівнях.

Семіотичний підхід демонструє, що вірш Кіплінга «Якщо» у перекладі Тараса В'єнца перетворюється на багаторівневу знакову систему, де текстові символи морального ідеалу людини поєднуються з музичними кодами сучасної культури, створюючи новий культурний текст і контекст для молоді.

Візуальні знаки, які увиразнюють сучасний контекст, – це образ виконавця з гітарою як знак автентичності, «справжності» музичного послання. Образ персонажа (батька) у кадрі – знак драматизму, що підкреслює напругу тексту; символи боротьби (рух, жести за кадром, у кадрі – світло/тінь) знак внутрішньої сили та опору.

Авдіальні знаки: рок-ритм і гітарні рифи – знак енергії, протесту, сучасної молодіжної культури. вокальна подача з напруженням – знак емоційної сили, що трансформує моральний заповіт Кіплінга у заклик до дії. павза між рядками – знак, що дозволяє слухачеві осмислити сенс.

Таблиця 2

Інтермедіальний аналіз вірша і балади

Рівень	Поезія Р. Кіплінга	Рок-балада Тараса В'єнца
Текстові знаки	Умовні конструкції «Якщо...». – моральні випробування	У перекладі конструкції збережено, але ритм підлаштовано під баладу (як жанр)
Візуальні коди	Образи сина, батька, юрби, короля, втрат і перемог	Візуалізація через музичний кліп - уявні сцени боротьби
Авдіальні коди	Ритм ямба – стійкість, сила духу, контраст, гармонія	Рок-балада – енергія, протест, сила
Культурні сенси	Ідеал Людини, універсальний моральний код	Сучасна інтерпретація: боротьба, самовираження, актуальність для молоді

Текстові знаки: збережена структура: підрядний сполучник умови «Якщо...» – знак випробувань, що залишаються універсальними. **Український переклад** – знак культурної адаптації, що робить твір частиною сучасного українського контексту.

Поєднання з музикою – знак синтезу літератури й сучасної музичної культури.

Вірш «Якщо» отримав сучасне звучання у вигляді авторської рок-балади. Поєднання літературної класики та сучасної музики робить текст більш доступним та емоційним для семикласників. Застосований культурологічний підхід дозволяє розглядати цей твір як частину сучасного культурного контексту подій, сприйняття.

Запропоновані приклади інтермедіального аналізу художнього твору (екранізацій, пісні) демонструють можливості для розвитку творчих здібностей та критичного мислення; формування культурної компетентності; підвищення мотивації до навчання учнів й у той же час потребує від учителів міждисциплінарної підготовки.

Висновок. Таким чином інтермедіальний аналіз є перспективним напрямом у сучасній

освіті й ефективним інструментом на практиці під час аналізу художнього твору на уроках зарубіжної літератури. Він виконує кілька функцій: формує багатовимірне (системне і критичне) мислення учнів; розвиває здатність до інтерпретації символів та культурних кодів; сприяє інтегрованому засвоєнню гуманітарних дисциплін; підвищує мотивацію до навчання через використання мультимедійних ресурсів.

Сучасна педагогіка дедалі частіше звертається до інтермедіального аналізу як до ефективного методу інтеграції знань. У процесі навчання він дозволяє поєднувати літературний текст із музичними, живописними та кінематографічними інтерпретаціями, створюючи багатогранне поле для осмислення. Це не лише розширює горизонти сприйняття мистецтва, а й формує у здобувачів освіти здатність до міждисциплінарного мислення.

Український досвід поєднується з міжнародними практиками, підтверджуючи актуальність цього підходу для розвитку гуманітарної освіти. Подальший розвиток методики інтермедіального аналізу потребує інтеграції у навчальні програми та підтримки з боку освітніх інституцій.

Список використаних джерел

1. Бовсунівська Т. Роман-екфразис: генеза, дефініції та модифікації жанру [розділ 7]. *Жанрові модифікації сучасного роману*. Харків : Діса плюс, 2015. С. 313–340.
2. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392 (зі змінами 2013, 2020 рр.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF#n9>
3. Кіплінг Р. If / Авторська пісня / Рок-балада / Переклад — Тарас В'єнц. 2021. 21 січня. [Відео]. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=wbl6Pv8RrFo> (дата звернення: 29.03.2026).
4. Наєнко М. Інтермедіальність як методологія. *Філологічні семінари*. 2016. Вип. 19. С. 6–15.
5. Ніколенко О. М., Ісаєва О. О., Клименко Ж. В. та ін. Модельна навчальна програма «Зарубіжна література 5–9 класи». 2021. URL: <https://surl.li/zmuwof>
6. Овдійчук Л. Повість «Серце п'їтьми» Джозефа Конрада і кінофільм Ф. Копполи «Апокаліпсис сьогодні»: інтермедіальна студія. *Norwegian Journal of development of the International Science*. 2023. No 119. С. 41–45. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10055038>
7. Поляк О. М. Методика компаративного аналізу художнього твору та його екранізації в закладах середньої освіти (на прикладі роману Діани Вінн Джонс «Мандрівний замок Хаула» та однойменного аніме Хаяо Міядзаки) : кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр». Рівне : РДГУ, 2024. 101 с. URL: <https://surl.li/pqvcge>
8. Просалова В. Інтермедіальність як явище мистецтва і метод аналізу. *Філологічні семінари*. 2013. Вип. 16. С. 46–53.
9. Слюзко В. Інтермедіальний аналіз як метод вивчення художніх творів майбутніми учителями літератури. *Актуальні питання мистецької педагогіки*. 2020. Вип. 11. С. 84–87.
10. Bruhn, J. The intermediality of narrative literature: medialities matter. *Springer*, 2016. 141 p.
11. Rajewsky, I. Intermediality, intertextuality, and remediation: A literary perspective on intermediality. *Intermedialités*. 2005. No 6. P. 4–64.
12. Rippl, G. (Ed.). Handbook of intermediality: Literature–image–sound–music. Vol. 1. Walter de Gruyter GmbH & Co KG, 2015. 691 p.

References

1. Bovsunivska, T. (2015). Roman-ekfrasys: geneza, definitsii ta modyfikatsii zhanru [The ecphrasis novel: genesis, definitions, and genre modifications]. In *Zhanrovi modyfikatsii suchasnoho romanu* (pp. 313–340). Disa plus. [in Ukrainian].
2. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2011, November 23). Derzhavnyi standart bazovoi i povnoi zahalnoi serednoi osvity [State standard of basic and complete general secondary education] (Resolution No. 1392). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF#n9>. [in Ukrainian].
3. Kipling, R. (2021, January 21). *If / Avtorska pisnia / Rok-balada / Pereklad — Taras Vients* [If / Author's song / Rock ballad / Translated by Taras Vients] [Video]. YouTube. Retrieved from: <https://www.youtube.com/watch?v=wbl6Pv8RrFo>
4. Naienko, M. (2016). Intermedialnist yak metodolohiia [Intermediality as a methodology]. *Filolohichni seminary* [Philological Seminars], (19), pp. 6–15.
5. Nikolenko, O. M., Isayeva, O. O., Klymenko, Zh. V., & et al. (2021). *Modelna navchalna prohrama «Zarubizhna literatura. 5–9 klasy»* [Model curriculum «Foreign Literature. Grades 5–9»]. Retrieved from: <https://surl.li/zmuwof> [in Ukrainian].
6. Ovdychuk, L. (2023). Povist «Sertse pitmy» Dzhozefa Konrada i kinofilm F. Koppoly «Apokalipsys sohodni»: intermedialna studiiia [Joseph Conrad's «Heart of Darkness» and F. Coppola's «Apocalypse Now»: an intermedial study]. *Norwegian Journal of Development of the International Science*, (119), pp. 41–45. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10055038> [in Ukrainian].
7. Poliak, O. M. (2024). *Metodyka komparatyvnoho analizu khudozhnoho tvoriv ta yoho ekrinizatsii v zakladakh serednoi osvity* [Methods of comparative analysis of a literary work and its film adaptation in secondary education institutions] (Master's thesis). Rivne State University for the Humanities. 101 p. Retrieved from: <https://surl.li/pqvcge> [in Ukrainian].
8. Prosalova, V. (2013). Intermedialnist yak yavyshe mystetstva i metod analizu [Intermediality as an art phenomenon and an analysis method]. *Filolohichni seminary* [Philological Seminars], (16), pp. 46–53.
9. Sliuzko, V. (2020). Intermedialnyi analiz yak metod vyvchennia khudozhnikh tvoriv maibutnimy uchyteliamy literatury [Intermedial analysis as a method of studying literary works by future teachers of literature]. *Aktualni pytannia mystetskoï pedahohiky* [Current Issues of Arts Pedagogy], (11), pp. 84–87. [in Ukrainian].
10. Bruhn, J. (2016). The intermediality of narrative literature: medialities matter. *Springer*. 141 p.
11. Rajewsky, I. (2005). Intermediality, intertextuality, and remediation: A literary perspective on intermediality. *Intermedialités*, (6), pp. 4–64.
12. Rippl, G. (Ed.). (2015). *Handbook of intermediality: Literature–image–sound–music* (Vol. 1). Walter de Gruyter GmbH & Co KG. 691 p.

Дата першого надходження статті до видання: 05.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 07.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 15.05.2026